

Bruksela, dnia 26 lipca 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 53/2010

INICJATYWY KOMISJI EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE PRACOWNIKÓW SPOZA UNII EUROPEJSKIEJ

DANE EUROBEROMETRU NT. SWOBODY PRZEMIESZCZANIA SIĘ OSÓB

1. Komisja Europejska przedstawia przepisy dotyczące przenoszenia wewnątrz przedsiębiorstwa pracowników wykwalifikowanych spoza UE

Komisja Europejska przedstawiła wniosek nowej dyrektywy, której celem jest ułatwienie przedsiębiorstwom wielonarodowym tymczasowego przenoszenia pracowników wykwalifikowanych pochodzących z państw trzecich z przedsiębiorstwa mającego siedzibę poza UE do oddziałów lub spółek zależnych w państwach członkowskich.

„Potrzebujemy europejskiego podejścia do migracji zarobkowej, umożliwiającego naszym gospodarkom pozyskanie migrantów, których potrzebują”, oświadczyła **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych. „Międzynarodowe przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność w Europie, potrzebują dostępu do odpowiednich ludzi o właściwych umiejętnościach, w odpowiednim momencie, jednak tego typu kluczowi pracownicy nie zawsze są dostępni na miejscu. Potrzeba możliwości tymczasowego przenoszenia pracowników do UE i poza jej granice zyskała ostatnio na znaczeniu. Pracownicy przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa wnoszą do Europy wiedzę specjalistyczną i umiejętności, co z kolei przyczynia się do wzmocnienia gospodarki europejskiej i przyciągnięcia dalszych inwestycji w państwach członkowskich.”

Pracownicy przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa są kategorią pracowników o bardzo dużym znaczeniu dla gospodarki europejskiej: są to zwykle specjaliści i kadra kierownicza, którzy dysponują wiedzą poszukiwaną w przedsiębiorstwie i są nie do zastąpienia. Przeniesienie takich wykwalifikowanych pracowników do UE może przyczynić się do zwiększenia przepływu inwestycji, zwiększenia skuteczności zarządzania, eksportu UE oraz konkurencyjności podmiotów UE na rynkach zagranicznych, jak również konkurencyjności Unii jako całości, co z kolei mogłoby pomóc w osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”.

Wciąż jednak istnieją bariery ograniczające tego rodzaju migrację tymczasową. Przedsiębiorstwa spoza UE, które chcą wysłać swój kluczowy personel do spółek zależnych w

różnych państwach członkowskich UE, muszą się zmierzyć z licznymi różnymi zasadami i procedurami. Ponadto procedury uzyskiwania pozwoleń na pracę w niektórych państwach UE są długotrwałe i złożone, a pracownicy przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa napotykają trudności w przemieszczaniu się między państwami członkowskimi.

Komisja proponuje utworzenie wspólnego zestawu zasad dotyczących przyspieszonej procedury wjazdu (trzydziestodniowy termin, łączone pozwolenie na pobyt i pracę) dla określonej grupy wysoko wyspecjalizowanego personelu (kadra kierownicza, specjaliści i absolwenci odbywający staż) z krajów spoza UE.

Wniosek ma na celu również wprowadzenie bardziej korzystnych warunków pobytu dla takich pracowników i ich rodzin oraz prostszego systemu dla pracowników spoza UE przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa, który ułatwiłby ich mobilność wewnątrz UE. Dodatkowo pracownikom tym zapewniono by jasny status prawny, uwzględniający warunki pracy identyczne z przysługującymi pracownikom zatrudnianym przez przedsiębiorstwo z siedzibą w UE.

Państwa członkowskie UE w dalszym ciągu decydowałyby o liczbie przenoszonych pracowników, a przepisy gwarantowałyby tymczasowy charakter migracji (maksymalnie 3 lata w przypadku specjalistów i kadry kierowniczej, rok w przypadku absolwentów odbywających staż).

- **Informacje dodatkowe:**

W Planie polityki w dziedzinie legalnej migracji z 2005 r. przedstawiono wizję Komisji na temat dalszego rozwoju wspólnej polityki w dziedzinie legalnej migracji. W planie przewidziano przyjęcie w latach 2007–2009 kilku wniosków legislacyjnych dotyczących imigracji zarobkowej.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/pl/com/2005/com2005_0669pl01.pdf

W maju 2009 r. Rada przyjęła dyrektywę w sprawie unijnej niebieskiej karty dotyczącą migracji wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Wniosek Komisji z 2007 r. dotyczący jednego pozwolenia na pracę i pobyt oraz praw migrantów jest obecnie omawiany przez pozostałych uczestników procesu prawodawczego.

Dwa nowe wnioski legislacyjne dotyczące pracowników sezonowych i pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa, stanowią dopełnienie tego pakietu legislacyjnego.

W programie sztokholmskim przyjętym przez Radę Europejską w grudniu 2009 r. poparto plan działania Komisji z 2005 r. i wezwano do przyjęcia powszechnej polityki europejskiej w sprawie migracji, nadając jej tym samym rangę jednego z najważniejszych celów Unii Europejskiej.

W Strategii Europa 2020 uznano, że dobrze zorganizowana polityka legalnej imigracji odegra rolę nie tylko w uzupełnieniu niedoborów na rynkach pracy oraz w zwiększeniu konkurencyjności UE, ale także ułatwi stawienie czoła wyzwaniom demograficznym, z którymi boryka się, lub z którymi zetknie się w niedalekiej przyszłości większość państw członkowskich UE.

2. Komisja Europejska proponuje wspólne warunki wjazdu i pobytu dla pracowników sezonowych z państw trzecich

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 13 lipca wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie pracy sezonowej. Wniosek ma na celu wprowadzenie wspólnej procedury wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich oraz określa prawa pracowników sezonowych z państw trzecich.

„Pracodawcy w UE są w coraz większym stopniu uzależnieni od podejmowania pracy przez pracowników z państw spoza Europy, zwłaszcza w sektorach takich jak rolnictwo, ogrodnictwo i branża turystyczna, ponieważ do tego rodzaju pracy sezonowej jest coraz mniej chętnych obywateli UE. Jednocześnie musimy zapewnić tym pracownikom sezonowym, często znajdującym się w trudnej sytuacji i narażonym na różnego rodzaju zagrożenia, lepsze warunki pracy i pewny status prawny, aby chronić ich przed wyzyskiem. Nowa dyrektywa pomoże w osiągnięciu tego właśnie celu, i jestem przekonana, że przedstawiony dziś wniosek umożliwi skuteczne zarządzanie przepływami migracyjnymi pracowników sezonowych” stwierdziła **Cecilia Malmström**, komisarz do spraw wewnętrznych.

Dyrektywa będąca przedmiotem wniosku dotyczy obywateli państw spoza UE, którzy przybywają do państwa członkowskiego, aby podjąć pracę sezonową na terytorium UE. Pracownicy będą wykonywać swoją pracę w oparciu o przynajmniej jedną umowę o pracę zawartą na czas określony bezpośrednio między pracownikiem z państwa trzeciego a pracodawcą prowadzącym działalność w państwie członkowskim.

Wniosek wprowadza specjalną procedurę dotyczącą wjazdu i pobytu pracowników sezonowych z państw trzecich i określa ich prawa, a jednocześnie zapewnia zachęty do migracji wahadłowej, co ma zapobiec zmienianiu się pobyków czasowych w pobyty stałe.

Wniosek w szczególności:

- ustanawia łatwiejszą procedurę wjazdową umożliwiającą przyjęcie pracowników sezonowych z państw trzecich na podstawie wspólnych definicji i kryteriów, takich jak istnienie umowy o pracę lub wiążącej oferty pracy, określającej wynagrodzenie;
- określa standardowy limit okresu pracy sezonowej na terytorium UE (6 miesięcy w roku kalendarzowym);
- przewiduje zezwolenie wielosezonowe na trzy lata lub ułatwioną procedurę ponownego wjazdu w następnych sezonach;
- określa przepisy prawne mające zastosowanie do warunków pracy pracowników sezonowych;
- uprawnia pracowników sezonowych do równego traktowania z obywatelami państw członkowskich w określonych dziedzinach (wolność zrzeszania się i zgromadzeń, systemy zabezpieczeń społecznych, nabyte na podstawie dochodów świadczenia emerytalne, dostęp do towarów i usług, itd.);
- pozostawia państwom członkowskim możliwość przeprowadzenia testu rynku pracy i swobodę decyzji, ilu pracowników sezonowych przyjmą. Wniosek nie ustanawia prawa do przyjęcia.

- **Kontekst**

Wniosek jest częścią kompleksowego pakietu środków, zaproponowanych w planie polityki w dziedzinie legalnej migracji z 2005 r., zatwierdzonym następnie przez program sztokholmski, który został przyjęty przez Radę Europejską w grudniu 2009 r. W Unii Europejskiej występuje strukturalne zapotrzebowanie na pracę sezonową, wynikające z prognozowanej malejącej dostępności siły roboczej z UE. Opracowanie dobrze zorganizowanej polityki w dziedzinie legalnej migracji będzie zatem również w przyszłości odgrywało ważną rolę w uzupełnianiu niedoboru pracowników i reagowaniu na przyszłe wyzwania demograficzne w UE.

3. Komisja przedstawia wyniki badania Eurobarometru w sprawie zamieszkiwania i pracy obywateli UE w innych państwach Unii Europejskiej¹

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 13 lipca br. wyniki najnowszego badania Eurobarometru w sprawie zamieszkiwania i pracy obywateli UE w innych państwach Unii. Wynika z niego, że 2,3 proc. obywateli państw UE (11,3 mln) żyje w kraju innym, niż państwo obywatelstwa. Oznacza to wzrost o 54% w stosunku do roku 2001. 17 proc. pytanym przewiduje podjęcie pracy za granicą w przyszłości (najchętniej Duńczycy, najmniej chętnie Włosi), a 48 proc. rozważyłoby taką opcję, gdyby utracili pracę.

W przypadku bezrobocia i trudności w znalezieniu pracy w miejscu zamieszkania, 45 proc. Polaków deklaruje gotowość poszukiwania zatrudnienia w innym regionie kraju lub za granicą - wynika z opublikowanego we wtorek badania Eurobarometru. W porównaniu z badaniem z 2005 r. to spadek o 28 pkt proc.

Zaledwie 6 proc. Polaków myślących o wyjeździe do pracy za granicę wybrałoby Irlandię, czyli tyle samo, co USA i Australię - wynika z opublikowanego we wtorek Eurobarometru o mobilności obywateli UE. Więcej chętnych jest na wyjazd do Norwegii, Hiszpanii czy Włoch.

Od jesieni 2005 r. odsetek osób gotowych do przeprowadzki najbardziej spadł w Grecji (z 67 do 38 proc.), Włoszech (z 68 do 39 proc.) i Polsce (z 73 do 45 proc.) - napisano w raporcie.

Z sondażu wynika, że odsetek Polaków dopuszczających w przyszłości wyjazd za granicę w poszukiwaniu pracy jest wyższy od średniej unijnej (23 proc. w Polsce w porównaniu z 17 proc. w UE).

Na razie tylko 14 proc. Polaków ma za sobą doświadczenie mieszkania, nauki albo pracy za granicą. Ale niemal co czwarty (23 proc.) myśli o wyjeździe do pracy za granicę. 47 proc. ocenia, że tam ma większe szanse na znalezienie zatrudnienia. Najchętniej wybieranymi krajami są Niemcy (32 proc.), Wielka Brytania (21 proc.) i Holandia (15 proc.). Tylko 6 proc. wybrałoby Irlandię – tyle samo co USA czy Australię. Więcej jest chętnych na wyjazd do Norwegii, Hiszpanii czy Włoch. Ponad połowa tych Polaków, którzy myślą o wyjeździe, deklaruje zainteresowanie stałą pracą w innym kraju, a jedna czwarta nastawia się raczej na pracę sezonową.

Komisja Europejska uważa, że obywatele UE w niewystarczającym stopniu korzystają z prawa do mobilności w ramach UE. W tej chwili zaledwie 2,3 proc. mieszkańców żyje w innym kraju UE niż ojczysty. „Prawo do życia i pracy w innym europejskim kraju jest jedną z

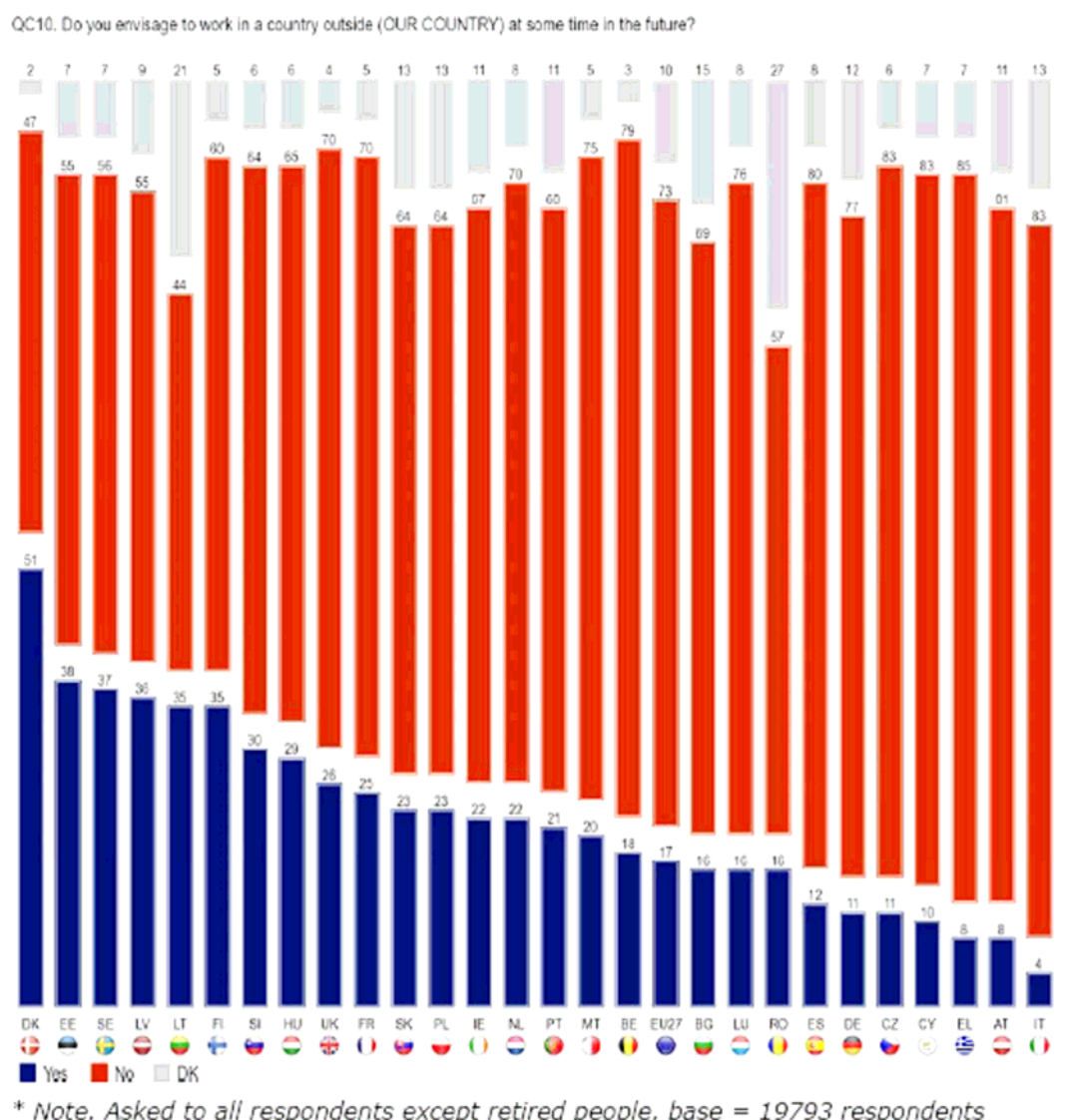
---

¹ Na podstawie informacji PAP z dnia 13 lipca br.

podstawowych swobód UE, ale zbyt mało osób z tego korzysta” - powiedział komisarz ds. pracy **Laszlo Andor**.

Przyznał jednocześnie, że wiele krajów próbuje powstrzymać napływ pracowników z innych państw UE. Wznoszą one bariery administracyjne albo przedłużają zamknięcie rynków pracy do maja 2011 r., jak Austria czy Niemcy. Dlatego Komisja Europejska opublikowała raport, który wyjaśnia, jakie są prawa migrujących pracowników w UE i przypomina niektóre orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w tej sprawie.

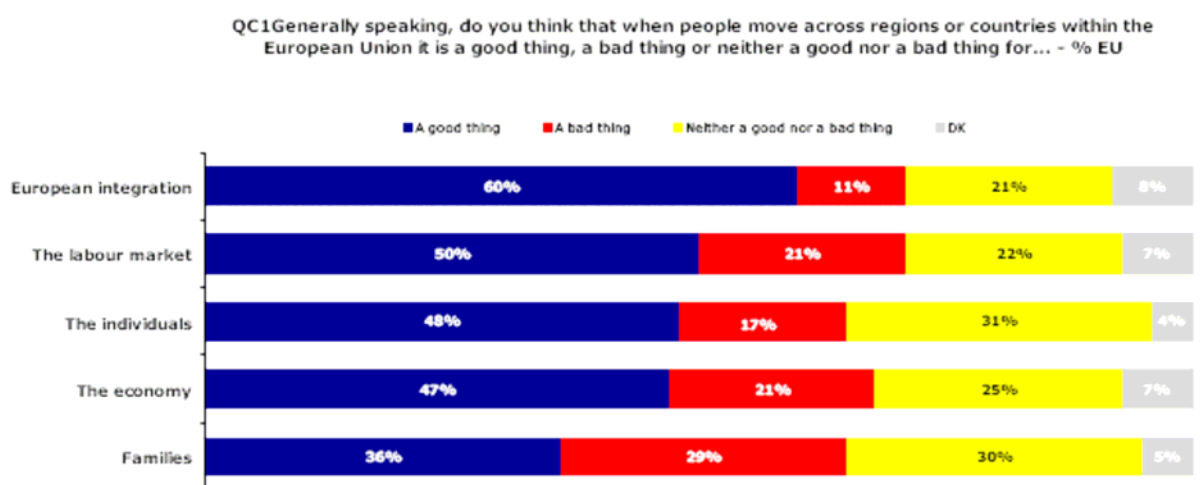
Rys. 1 Odsetek pracowników rozważających wyjazd do pracy za granicą

Z Eurobarometru wynika, że Polacy należą do narodów, które są bardziej niż średnia UE skłonne do szukania pracy za granicą, choć daleko nam do Duńczyków: ponad połowa z nich rozpatruje możliwość wyjazdu. Najmniej mobilni są Włosi, Austriacy i Grecy (4-8 proc. chętnych do wyjazdu). Większość Polaków nie ma jednak konkretnych planów osiedlenia się za granicą: 8 proc. planuje to zrobić w ciągu najbliższych sześciu miesięcy, a dalsze 7 proc. w ciągu roku; 23 proc. odkłada to na perspektywę 3-5 lat. 22 proc. zupełnie nie wie, kiedy wyjedzie.

Na tle innych krajów UE dość dużo Polaków przedsięwzięło konkretne kroki w celu przygotowania wyjazdu. 46 proc. twierdzi, że nauczyło się języka obcego, a 22 proc. podniosło swoje kwalifikacje zawodowe. 6 proc. złożyło podanie o pracę, a 5 proc. zaczęło nawet szukać mieszkania w innym kraju UE.

Podsumowując, jak widać na przedstawionym poniżej rysunku, większość Europejczyków (60%) uważa, że swoboda przepływu osób w UE jest dobra dla integracji europejskiej, 50% uważa, że jest to dobre dla rynku pracy, a 47% uważa, że jest korzystne dla gospodarki. Mimo, że 48% obywateli jest zdania, że przemieszczenia się jest dobre dla poszczególnych osób, to jednak nie są już tak pewni, co do tego, czy jest to dobre dla rodzin. Tylko 36% twierdzi, że tego rodzaju mobilność wpływa korzystnie na rodzinę, podczas gdy 29% jest zdania przeciwnego twierdząc, że jest to po prostu złe dla rodziny.

Cały raport znajduje się na stronie:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_337_en.pdf

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska²**

² Na podstawie informacji prasowych Komisji Europejskiej.